

Materiały dot. wirtualnej wystawy pn. „Cukrownicy – bohaterowie naszej niepodległości” opracowane przez Pana Waldemara Broćka – kustosa Izby Pamięci Cukrownictwa Krajowej Grupy Spożywczej S.A. w Ostrowcu Świętokrzyskim na podstawie następujących źródeł:

BOROWICZKI

Fotografie:

Archiwalne - I.Szychowski. Cukrownia Borowiczki Spółka Akcyjna 1900-2000. Zarys dziejów. Płock 2002.

Współczesne - Waldemar Brociek

Literatura:

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego [w:] Notatki Płockie nr 21/5 Płock 1988

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego, Notatki Płockie 1976;

Malinowska M., 75 lat Cukrowni „Borowiczki” 1900-1975. Zapiski kronikarskie [w:] Notatki Płockie 23/3-96 1978

Szychowski I., Cukrownia Borowiczki Spółka Akcyjna 1900-2000. Zarys dziejów. Płock 2002

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Strona internetowa Muzeum KL Auschwitz-Birkenau

BRZEŚĆ KUJAWSKI

Fotografie:

Wikipedia (T.Karszo-Siedlewski)

W służbie ludziom i ojczyźnie. Pamiętnik Antoniego W. Byszewskiego (1876-1963). Rypin 2013 (A.Byszewski)

Akcja cukrowni – Zbiory IPC

Współczesne – Waldemar Brociek

Literatura:

W służbie ludziom i ojczyźnie. Pamiętnik Antoniego W. Byszewskiego (1876-1963). Rypin 2013

Brześć Kujawski: Brejski E., 110 lat Cukrowni Brześć Kujawski. Z dziejów cukrownictwa [w:] Gazeta Cukrownicza nr 7. Warszawa 2004.

Optołowicz K., Kalendarium dziejów Brześcia Kujawskiego. 2016

Kuliński S., Monografia Brześcia Kujawskiego. Włocławek 1935

„Gazeta Cukrownicza” Nr 11-12 1946

Polski Słownik Biograficzny, tom XII, Wrocław-Warszawa-Kraków. 1966-1967.

CHEŁMICA

Fotografie:

Legitymacja – zbiory IPC

Foto Cukrownia - Wikipedia

Literatura:

Informator polskiego przemysłu cukrowniczego. Warszawa 1938

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Szzechowicz H., Kujawy wschodnie i ziemia dobrzyńska w II Rzeczypospolitej. Administracja, gospodarka, życie społeczno-polityczne, szkolnictwo 1918-1928. Włocławek 2013.

Rocznik polskiego przemysłu i handlu, Warszawa 1938

Wspomnienie pośmiertne (o W.Braunsteinie) [w:] „Gazeta Cukrownicza” R. XXXVIII, nr 18, Warszawa, 1 V 1931.

Ciechański A., Rozwój i regres sieci kolei przemysłowych w Polsce w latach 1881-2010, Warszawa: 2013

CHELMŹA

Fotografie:

karta pocztowa – zbiory IPC

fotografie obozowe – strona internetowa Muzeum KL Auschwitz Birkenau

Literatura:

Wykrętowicz S., Najnowsze dzieje cukrownictwa w Polsce 1944-1989. Poznań 1997.

Strona internetowa Muzeum KL Auschwitz Birkenau

„Gazeta Cukrownicza” Nr 7-8 1946

Słownik biograficzny powiatu toruńskiego t. IV, pod red. M.Krotofila i W.Rozynkowskiego. Toruń 2019

CIECHANÓW

Fotografie:

Akcja 500 zł– zbiory IPC

Strona internetowa Architektura Ciechanowa

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 11-12 1946

Guttmejer K., Fabryczny zespół w Ciechanowie [w:] Spotkania z zabytkami tom 3 (17) 1984

Lewandowski E., Dzieje cukrowni ciechanowskiej w zarysie. Ciechanów 1988

Małowiecki R., Osada Fabryczna [w:] Tygodnik Ilustrowany 9 VI 2015

CZĘSTOCICE

Fotografie:

Fotografie osób - archiwum fotografii Waldemar Brociek

Foto tablicy pamiątkowej – Waldemar Brociek

Wikipedia

Akcja cukrowni – zbiory IPC

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 7-8 1946

Brociek Waldemar, Dzieje polskiego cukrownictwa. Ostrowiec Św. 2013.

Brociek W., Zginęli, abyśmy mogli żyć. Polegli, zamordowani i zaginięni mieszkańcy Ostrowca Św. i okolic w okresie II wojny światowej. Ostrowiec Św. 2009

Brociek Waldemar, Henryk Klemens Rettinger (1881-1945), inżynier konstruktor, mechanik, wicedyrektor i dyrektor cukrowni [w:] Rocznik Ostrowiecki Nr 1 Ostrowiec Św. 2021

Cukrownie „Brzóstowa” i „Częstocice” przed uwłaszczeniem włościan i tuż po nim. Zbiór dokumentów przygotował do wydania J.Moniewski, Radom

Gostyński Słownik Biograficzny – strona internetowa Muzeum w Gostyniu (K.Grochulski)

Polski Słownik Biograficzny, tom XVIII, Wrocław-Warszawa-Kraków. 1973 (H.Łubieński)

Wikipedia (J.Hołyński)

Życie Cukrownicze Nr 4-6 1938

DOBRZELIN

Fotografie:

Fotografie współczesne – W.Brociek

Karta korespondencyjna przesłana przez jeńca od ppor. Józefa Gumińskiego z oflagu XI A Osterode do pracownika cukrowni Dobrzelin – zbiory IPC

Pozostałe Internet

Fotografia – cukrownia w okresie I wojny światowej (żołnierze niemieccy)

Karta pocztowa – pielęgniarki w szpitalu wojennym w cukrowni Dobrzelin

Bohdan Czajkowski w mundurze podporucznika kawalerii – Muzeum Katyńskie
Ryszard Burczyk – Księga cmentarna Charkowa

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 11-12 1946

„Życie cukrownicze” czerwiec 1939

Charków. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2003

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego [w:]
Notatki Płockie nr 21/5 Płock 1988

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego, Notatki
Płockie 1976.

Józefcecki J., Żychlin. Zarys dziejów do 1918r., Żychlin 1997

Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2000.

Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Spis cukrowni Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 1926

Stasiak P.A., Żychlin dzieje miasta i gminy w latach 1918-1975. Żychlin 2017

Wąsniewski B., Byt i warunki pracy robotników w przemyśle cukrowniczym Królestwa Polskiego.
Warszawa 1911.

GLINOJECK

Fotografie:

Cukrownia „Izabelin” w Glinojeku, 1872r. Tablica pamiątkowa w Glinojeku ufundowana przez
cukrownię „Izabelin”, odsłonięta w 1963r.

Stare zabudowania cukrowni „Izabelin” - Fotopolska

Cukrownia Glinojek foto współczesne - Wikipedia

Medal awers cukrownia Glinojek – zbiory IPC

Grafika cukrownia „Izabelin” 1872r. – zbiory IPC

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 7-8 1946

Bartołd A., Z historii glinojeckiej cukrowni [w:] Bramy Powiatu. Kwartalnik nr 1 Ciechanów 2019

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego [w:]
Notatki Płockie nr 21/5 Płock 1988

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego, Notatki
Płockie 1976.

Lewandowski E., Glinojek - miasto i gmina (od czasów dawnych do współczesnych). Ciechanów
1998

GNIEZNO

Fotografie:

Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego (F.Pogorzelski)

Tablica pamiątkowa w holu Starostwa Powiatowego w Gnieźnie – Wikipedia hasło Z.Kittel

Okładka broszury – archiwum allegro

Pomnik ofiar hitlerowskich w byłej cukrowni – strona internetowa Miasta Gniezno

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2000.

Polski Słownik Biograficzny, tom XII, Wrocław-Warszawa-Kraków 1966-1967

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym.

Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

Spis cukrowni Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 1932

GOSTYŃ

Fotografie:

Wikipedia (W.Psarski, Z.Psarski, W.Modlibowska, E.Potworowski, D.Lassow)

Tomaszewski R., Mieszkańcy powiatu gostyńskiego w walkach o kształt granicy wschodniej II Rzeczypospolitej (1918-1920). Gostyń 2012.

Pieniądz zastępczy cukrowni Gostyń – archiwum allegro

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Tomaszewski R., 100 lat cukrowni „Gostyń” 1897-1997. Gostyń 1997

Tomaszewski R., Mieszkańcy powiatu gostyńskiego w walkach o kształt granicy wschodniej II Rzeczypospolitej (1918-1920). Gostyń 2012.

Tomaszewski R., Wysilek militarny i materialny mieszkańców ziemi gostyńskiej w walkach o kształt granicy wschodniej II Rzeczypospolitej (1918-1920). Gostyń 2002

Wielkopolski słownik biograficzny, pod red. J.Topolskiego, Warszawa-Poznań, 1981.

Wikipedia (Z.Psarski, W.Modlibowska, E.Potworowski, D.Lassow)

JANIKOWO

Fotografie:

Archiwalne 1927 - zbiory IPC

Pomnik w Janikowie 2018r. foto. W.Brociek

S.Taczak - Wikipedia

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 5-6 1946

Krause E., Monografia historyczna Gminy i Miasta Janikowo od pradziejów ludzkości do końca XX wieku. Janikowo 2002

Lewandowska M., Historia cukrowni w Janikowie. Janikowo 2010

Słownik Biograficzny Powstańców Wielkopolskich 1918-1919, pod red. A.Czubińskiego i B.Polaka, Poznań 2002.

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym. Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

KOŚCIAN

Fotografie:

Witryna internetowa Kościan nasze miasto oraz koscian.net

Witryna internetowa Stowarzyszenia Kolekcjonerów Historycznych Papierów Wartościowych

Powstańcze biogramy – witryna internetowa Muzeum Powstania Warszawskiego

Wikipedia

Literatura:

Fabryka i ludzie. Cukrownia „Kościan” w Kościanie (1881-1993), pod red. J.Zielonki. Kościan 1994.

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Powstańcze biogramy – witryna internetowa Muzeum Powstania Warszawskiego

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym.

Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

Wielkopolski Słownik Biograficzny. Warszawa-Poznań 1981

KRUSZWICA

Fotografie:

Współczesne cukrowni – Waldemar Brociek

Karta pocztowa – zbiory IPC

Makieta – zbiory IPC

C.Krzymuski - witryna internetowa Archiwum Korporacyjne Archiwum i Muzeum Polskich Korporacji Akademickich – K. Primislavia (Poznań)

Akcja cukrowni – archiwum allegro

Z.Ruttie – witryna internetowa Mińskie Archiwum Cyfrowe (Oficerowie 7 pułku ułanów lubelskich)

Literatura:

Rys historyczny Cukrowni „Kruszwica” - Witryna internetowa Nadgoplańskie Towarzystwo Historyczne

Ruttie de Zbigniew – witryna internetowa Polska Niezwykła

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym. Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

Wykrętowicz S., Najnowsze dzieje cukrownictwa w Polsce 1944-1989. Poznań 1997.

„Gazeta Cukrownicza” Nr 5-6 1946

LUBLIN

Fotografie:

Medal, etykieta i akcja cukrowni Lublin – zbiory IPC

Fotografia Bunkier przy cukrowni Lublin 2018r. – foto W.Brociek

Karszo-Siedlewski, L.Krasiński - Wikipedia

Archiwalne zdjęcie cukrowni – witryna internetowa Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” w Lublinie (Cukrownia „Lublin”)

Tablica zamordowanych pracowników cukrowni Lublin – Waldemar Brociek

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 5-6 1946

„Głos Lubelski” nr 3 z 4 I 1921r.

Czuchryta A., Przemysł cukrowniczy w województwie lubelskim w latach 1918-1939 [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 52-53. Lublin 1997/1998

Czuchryta A., Przemysł rolno-spożywczy w województwie lubelskim w latach 1918-1939. Lublin 2008

Krawiec H., Cukrownia i Rafineria „Lublin” podczas II wojny światowej i niemieckiej okupacji (1939–1944) [w:] Rocznik Lubelski tom XXXVII, Lublin 2011

Krawiec H., Cukrownia i Rafineria „Lublin” podczas pierwszej wojny światowej i austro-węgierskiej okupacji (1914–1918) [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 65/2, Lublin 2010

Krawiec H., Cukrownia i Rafineria „Lublin” w latach 1894-1914 [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 57, Lublin 2002

Mikulec B., Przemysł cukrowniczy na Lubelszczyźnie w latach 1864-1914 [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 46-47, Lublin 1991/1992

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym. Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

LUBNA

Fotografie:

hr. Kazimierz Łubieński z córką Emilią, obraz Juliusza Kossaka, - Muzeum Narodowe w Warszawie

naklejki reklamowe - Oziębłowski H., Przybyszewski S.M., Cukrownia „Łubna” 1845-1995. Kazimierza Wielka 1995

60 lat Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego 1946-2006. Warszawa 2006 (Szarejko R.)

Witryna internetowa - powstanie1863.szi.kielce.pl (Postawka S.)

Literatura:

Słabińska E., Wkład ziemiaństwa w rozwój przemysłu cukrowniczego w województwie kieleckim w latach 1918-1939 [w:] Studia z historii społeczno-gospodarczej tom VII. Kielce 2010

Brociek W., Dzieje polskiego cukrownictwa. Ostrowiec Św. 2013

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Oziębłowski H., Przybyszewski S.M., Cukrownia „Łubna” 1845-1995. Kazimierza Wielka 1995

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym. Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

Polski Słownik Biograficzny, t. 47, Warszawa-Kraków 2010-2011 (Szarejko R.)

60 lat Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Spożywczego 1946-2006. Warszawa 2006

Witryna internetowa Katalog Powstańców Styczniowych. Kwerenda źródeł tożsamości Rzeczypospolitej. Wydział Fundacji Odtworzeniowej Dóbr Kultury i dziedzictwa Narodowego

MĄTWY

Fotografie:

Fotografie archiwalne - Witryna internetowa Polska na fotografii (polska.org)

Witryna internetowa Gminy Inowrocław (fotografia i biogram Posadzy F.)

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Błaszczak M., Grabski Edward Zenon [w:] Ziemianie polscy XX wieku. Słownik biograficzny, t. 10, Warszawa 2013

Spis cukrowni Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 1926

Wykrętowicz S., Najnowsze dzieje cukrownictwa w Polsce 1944-1989. Poznań 1997.

MIRCZE

Fotografie:

Rulikowski W. - Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927

Fotografie cukrowni – Samorządowy Portal Internetowy Gminy Mirce

Literatura:

Broniewski S., Rutkowski T., Kalendarz dla cukrowników na rok 1904/1905. Warszawa 1904

Gałęcka M., Straty i zniszczenia poniesione w zabytkach nieruchomości w okresie I wojny światowej na obszarze województwa lubelskiego (w jego aktualnych granicach). Lublin 2012

Mikulec B., Przemysł cukrowniczy na Lubelszczyźnie w latach 1864-1914 [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 46-47, Lublin 1991/1992

Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Wikipedia (W.Rulikowski)

MŁYNÓW

Fotografie:

Akcje cukrowni – witryna internetowa Warszawskie Centrum Numizmatyczne Marek Kondrat

Literatura:

Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Broniewski S., Rutkowski T., Kalendarz dla cukrowników na rok 1904/1905. Warszawa 1904

Waśniewski B., Byt i warunki pracy robotników w przemyśle cukrowniczym Królestwa Polskiego. Warszawa 1911.

witryna internetowa Archiwum Korporacyjne Archiwum i Muzeum Polskich Korporacji Akademickich K.Walecja (M.Przeworski)

NAKŁO

Fotografie:

Tabliczka Ligi Obrony Powietrznej i Przeciwgazowej, która znajdowała się na budynku administracyjnym cukrowni Nakło - w zbiorach IPC

Plakieta na 100 lecie cukrowni Nakło – w zbiorach IPC

Fotografie tablicy pamiątkowej i z przebudowy 2018r. – Waldemar Brociek

Karta pocztowa cukrowni Nakło – zbiory IPC

Akcja cukrowni – witryna internetowa Warszawskie Centrum Numizmatyczne Marek Kondrat

Mieczysław Chłapowski fotografia, ok. 1935 – Prałat E., Ród historii. Historia rodu. Archiwum Kapaszewskie Chłapowskich. Leszno 2016

Fotografia cukrowni współczesna – witryna internetowa Wikimedia Commons (autor zdjęcia Kazimierz Mendlik)

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

130 lat „Cukrowni Nakło”, praca zbiorowa. Nakło 2011

Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2000.

Wielkopolski Słownik Biograficzny. Warszawa-Poznań. 1981 (Chłapowski)

OPALENICA

Fotografie:

Karta pocztowa cukrowni Opalenica z lat 70. XX w. - zbiory IPC

Rettinger H.– Brociek Waldemar, Henryk Klemens Rettinger (1881-1945), inżynier konstruktor, mechanik, wicedyrektor i dyrektor cukrowni [w:] Rocznik Ostrowiecki Nr 1 Ostrowiec Św. 2021

Hoffman M. - Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2000.

Archiwalne karty pocztowe cukrowni – witryna internetowa Polska w fotografii fotopolska.eu

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Informator polskiego przemysłu cukrowniczego. Warszawa 1938

Katyń. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego. Warszawa 2000.

Dzieje cukrownictwa w Polsce, pod red. Cz. Łuczaka. Poznań 1981.

OPOLE LUBELSKIE

Fotografie:

współczesne cukrowni 2018r. – Waldemar Brociek

fotografia M.Dąbrowski – witryna internetowa Biblioteka Multimedialna Teatrnn.pl

fotografia Kleniewski J. – Jan Kleniewski – ziemianin, nowoczesny rolnik [w:] Wspólnota Opolska 20 IV 2021

Literatura:

Czuchryta A., Cukrownia „Opole Lubelskie” podczas II wojny światowej [w:] Rocznik Lubelski nr 40. Lublin 2014

Czuchryta A., Przemysł cukrowniczy w województwie lubelskim w latach 1918-1939 [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 52-53. Lublin 1997/1998

Czuchryta A., Przemysł rolno-spożywczy w województwie lubelskim w latach 1918-1939. Lublin 2008

Mikulec B., Przemysł cukrowniczy na Lubelszczyźnie w latach 1864-1914 [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 46-47, Lublin 1991/1992

Wnuk A., Majątki ziemiańskie okolic Urzędowa na przełomie XIX i XX w. a proces uprzemysłowienia [w:] Studia z historii społeczno-gospodarczej tom VII 2010
Zinserling Z., Dąbrowscy herbu Rawicz [w:] Wiadomości Ziemiańskie nr 48, Warszawa 2011

PELPLIN

Fotografie:

Akcja cukrowni Pelplin - ze zbiorów IPC

Fotografia Mańkowski – Witryna internetowa Zbrodnia Pomorska 1939 Instytut Pamięci Narodowej

Karta pocztowa czarno-biała – Forum internetowe Dawny Tczew

Karta pocztowa barwna – archiwum allegro

Tablica pomordowanych – witryna internetowa Historyczny Pelplin

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Dzieje cukrownictwa w Polsce, pod red. Cz. Łuczaka. Poznań 1981.

Informator polskiego przemysłu cukrowniczego. Warszawa 1938

Niemczak M., Przemiany struktur polskiego przemysłu cukrowniczego jako efekt procesu restrukturyzacji [w:] Prace Komisji Geografii Przemysłu Nr 10 Warszawa Kraków 2008

Powstańcy wielkopolscy. Biogramy uczestników powstania wielkopolskiego 1918/1919, tom XVI, Poznań 2017 (Mańkowski W.)

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym. Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

REJOWIEC

Fotografie:

Fotografia Rettinger H. - Brociek Waldemar, Henryk Klemens Rettinger (1881-1945), inżynier konstruktor, mechanik, wicedyrektor i dyrektor cukrowni [w:] Rocznik Ostrowiecki Nr 1 Ostrowiec Św. 2021

Fotografia Budny J. – blog.czajkus.com fabryka wódek w Rejowcu

Fotografia dom Rejowiec – witryna internetowa opencaching.pl

Fotografia brama cukrowni – witryna internetowa commons.wikipedia.org

Fotografie archiwalne cukrowni – zbiory IPC

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 11-12 1946

Informator polskiego przemysłu cukrowniczego. Warszawa 1938

Kalinowska D., Kalinowski Z., Rejowiec dawniej i dzisiaj. Szkice z dziejów. Rejowiec-Lublin 2003

Kalinowski Z., Cukrownia „Rejowiec”. Wspomnienie. 2009

Mikulec B., Przemysł cukrowniczy na Lubelszczyźnie w latach 1864-1914 [w:] Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska. Sectio F, Historia 46-47, Lublin 1991/1992

RUDA PABIANICKA

Fotografie:

Karta pocztowa – witryna internetowa Polska na fotografii fotopolska.eu

Foto Skarbek Koziatowski – Witryna internetowa - Katalog Powstańców Styczniowych. Kwerenda źródeł tożsamości Rzeczypospolitej. Wydział Fundacji Odtworzeniowej Dóbr Kultury i Dziedzictwa Narodowego (biogram i fotografia)

Foto Ludwik Geyer – Wikipedia (biogram i portret)

Literatura:

Godlewski J., Przemysł cukrowniczy w Królestwie Polskim 1870-1914. Białystok 2009

Witryna Internetowa rudapabianicka.com.pl

RYTWIANY

Fotografie:

40 rocznica ślubu Władysława Rudolfa Psarskiego, technologa, dyrektora cukrowni Rytwiany i Marii Psarskiej (1864-1923) -

Władysław Rudolf Psarski (1857-1948), syn Wiktora (1813-1871) i Heleny Frydrych (1839-1871).

Karty pocztowe cukrownia i kantor – ze zbiorów IPC

Wikipedia (Wł.Psarski, Z.Psarski)

Foto Potocki A. – witryna internetowa commons.wikimedia.org

Wiktor Psarski – Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Psarski Wł. strażak - Witryna internetowa Gminy Rytwiany

Literatura:

Brociek W., Dzieje polskiego cukrownictwa. Ostrowiec Św. 2013

Podwidaj L., Rytwiany i ich dziedzice. Kraków 1881

Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Wikipedia (W.Psarski, Z.Psarski,

Witryna internetowa Gminy Rytwiany

SANNIKI

Fotografie:

Foto Skarbek Koziętulski – Witryna internetowa - Katalog Powstańców Styczniowych. Kwerenda źródeł tożsamości Rzeczypospolitej. Wydział Fundacji Odtworzeniowej Dóbr Kultury i Dziedzictwa Narodowego (biogram i fotografia)

Portret Pruszek K. – witryna internetowa Żychlin-historia.com.pl

Natanson J. – witryna Federacja Bibliotek Cyfrowych Katalog zbiorów artystycznych i naukowych Polskiej Akademii Umiejętności

Fotografia Sanniki mleczarnia w dawnej cukrowni – witryna internetowa Polska w fotografii fotopolska.eu

naklejka cukrowni – zbiory IPC

Literatura:

Broniewski S., Rutkowski T., Kalendarz dla cukrowników na rok 1904/1905. Warszawa 1904

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego [w:]

Notatki Płockie nr 21/5 Płock 1988

Chudzyński M., Tradycje cukrownictwa w granicach obecnego województwa płockiego, Notatki Płockie 1976.

Godlewski J., Przemysł cukrowniczy w Królestwie Polskim 1870-1914. Białystok 2009

Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Wikipedia – Pruszek K., Natanson J.

SILNICZKA

Fotografie:

Ruiny cukrowni w Silniczce (po 1918r.) Autor foto nieznan

Płomba cukrowni - Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Tablica poświęcona pamięci Karola Milde w kościele parafialnym św. Mikołaja w Maluszynie

Fotografia Ostrowski A. – Wikipedia (portret)

Fotografia Milde K. – witryna internetowa Ekrośniewice.pl

Literatura:

Broniewski S., Rutkowski T., Kalendarz dla cukrowników na rok 1904/1905. Warszawa 1904

Godlewski J., Przemysł cukrowniczy w Królestwie Polskim 1870-1914. Białystok 2009

Ostrowski A. – Wikipedia (biogram)

Przyrembel Z., Historia cukrownictwa w Polsce, Warszawa 1927.

Waśniewski B., Byt i warunki pracy robotników w przemyśle cukrowniczym Królestwa Polskiego. Warszawa 1911.

Witryna internetowa - Katalog Powstańców Styczniowych. Kwerenda źródeł tożsamości Rzeczypospolitej. Wydział Fundacji Odtworzeniowej Dóbr Kultury i Dziedzictwa Narodowego (biogram Milde K.)

Witryna internetowa Ekrośniewice.pl (biogram Milde K.)

SZRENIAWA

Fotografie:

Matryca służąca do odciskania firmowej etykiety na opakowaniach z cukrem w cukrowni „Łubna” w Kazimierzy Wielkiej i Szreniawa - Oziębłowski H., Przybyszewski S.M., Cukrownia „Łubna” 1845-1995. Kazimierza Wielka 1995

Wikipedia (pomnik Cmentarz Rakowicki w Krakowie)

Postawka S. - fotografia ze strony internetowej powstanie1863.szi.kielce.pl

Fotografie cukrowni – witryna internetowa Internetowy Kurier Proszowski (fotografie ze zbiorów Muzeum Historycznego Miasta Krakowa).

Literatura:

Oziębłowski H., Przybyszewski S.M., Cukrownia „Łubna” 1845-1995. Kazimierza Wielka 1995

Wikipedia (W.Nowakowski)

Postawka - Witryna internetowa - Katalog Powstańców Styczniowych. Kwerenda źródeł tożsamości Rzeczypospolitej. Wydział Fundacji Odtworzeniowej Dóbr Kultury i Dziedzictwa Narodowego (biogram i fotografia)

ŚRODA WIELKOPOLSKA

Fotografie:

Foto cukrowni 2013 – Waldemar Brociek

Karta pocztowa II wojna – fotopolska.eu

Karta pocztowa składanka – witryna internetowa Antykwariat Charlotta

Pomniki i tablice pomordowanych – witryna internetowa Średzkie archiwalia (Eksterminacja mieszkańców powiatu średzkiego w 1939r.)

Fotografia archiwalna - Informator polskiego przemysłu cukrowniczego. Warszawa 1938

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 1-2 1946

Spis cukrowni Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 1932

Wikipedia (Tadeusz Karszo-Siedlewski – biogram i foto)

Informator polskiego przemysłu cukrowniczego. Warszawa 1938

Środa Wielkopolska cukrownia i okolice - Witryna internetowa Na przekór dniom.wordpress.com

Wykrętowicz S., Najnowsze dzieje cukrownictwa w Polsce 1944-1989. Poznań 1997.

ŚWIECIE

Fotografie:

Fotografie (W.Psarski, Z.Psarski) - Wikipedia

Karty pocztowe – Polska w fotografii fotopolska.eu

Fotografie archiwalne – witryna internetowa extraswiecie

Literatura:

„Gazeta Cukrownicza” Nr 7-8 1946

Informator polskiego przemysłu cukrowniczego. Warszawa 1938

Sowiński A., Restrukturyzacja i przekształcenia własnościowe w przemyśle cukrowniczym.

Informacja o wynikach kontroli Najwyższej Izby Kontroli. Warszawa 2006

Spis cukrowni Rzeczypospolitej Polskiej. Warszawa 1926

Szydłowski J., Bartniak A., Słodko – gorzko. Tu kiedyś była cukrownia - Witryna internetowa
extraswiecie.pl
Wikipedia (W.Psarski, Z.Psarski)